

*Tijdschrift voor teelt
en afzet van populier en wilg*
2e JAARGANG No. 4. NOV. 1965

*Uitgave van de
Nationale Populieren Commissie*
Verschijnt vier maal per jaar

Redactie:

K. Adema, Eindhoven
Ir. J. T. M. Broekhuizen, Secretaris,
Wageningen
Prof. Dr. G. Hellinga,
Wageningen
Ir. H. A. van der Meiden,
Wageningen
Ir. J. L. F. Overbeek, Zwolle
Ir. P. de Sonnaville, Winssen

Administratie en redactie:

Gen. Foulkesweg 64,
Wageningen
Telefoon: 08370-6111
Postrekening nr.: 1172915
t.n.v. Administrateur Populier
te Wageningen
Abonnement f 3,— per jaar

Drukkerij:

Gebr. Verweij
Spijk 5, Tel. 2831, Wageningen

Inhoud:

Voorwoord	2
De keuring van populiereplanten	2
Populierreteelt in het IJsselmeer- gebied	4
De XIIe Zitting van de I.P.C.	6
Een onderzoek naar het rendement van populieren in de lucifers- en klompenindustrie	9
De wilg in de kwekerij	13
De Stiphoutse wilg	13
Wilgehout en zijn gebruik	14
Marssonina blijft een gevaar	15
Interessante beplantingen VII	16
Kalender	17
Vraag en antwoord	17
Belangrijke publikaties	18
Mededelingen	19

*Wilgenbos in „De Belders”, aanleg
1932. Zie ook „Populier” aug. '64.*

Foto: D. Bura

Voorwoord

Mogen wij ditmaal in de eerste plaats Uw aandacht vragen voor de financiële zijde van „Populier”? Er zijn namelijk nog steeds verschillende lezers die hun abonnement over 1964 en 1965 niet hebben voldaan. Dit ondanks ons verzoek in enkele vorige nummers. Wij zijn daarom tot onze spijt genoodzaakt aan die abonneés een kwitantie aan te bieden, verhoogd met de incassokosten ad f 0,65. Degenen die dit betreft wordt daarom verzocht geen contributie over 1964 en 1965 naar ons over te maken, maar de kwitantie af te wachten.

Wel zouden wij U dringend willen vragen om Uw abonnementsgeld ad f 3,— over 1966 reeds nu over te maken op postrekeningnummer 1172915 t.n.v. „Administrateur Populier” te Wageningen. Dit bespaart ons veel moeite en U in het a.s. voorjaar incassokosten.

Ook in het nu voor U liggende nummer is weer enige aandacht besteed aan de wilg. Op bescheiden schaal wordt aan deze boomsoort onderzoek verricht door verschillende instellingen. Daarvoor is het van belang te weten waar goede, gezonde wilgen staan. Indien U deze kent, wilt U daarvan een mededeling doen aan de redactie? Wij zullen dit dan aan de onderzoekers doorgeven.

De Redactie

M. A. Erkelens / De keuring van populiereplantmateriaal in Nederland

Directeur N.A.K.B.

Aan het verzoek van uw redacteur in dit vakblad een uiteenzetting te geven over de keuring van populiereplantmateriaal in Nederland en daarbij tevens aandacht te besteden aan de organisatie, doelstelling, bevoegdheden enz. van de N.A.K.B., heb ik gaarne voldaan.

Inleiding.

De keuring van populiereplantmateriaal in Nederland wordt uitgevoerd door de Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor Boomkwekerijgewassen (N.A.K.B.), waarvan het hoofdkantoor is gevestigd te 's-Gravenhage, Laan Copes van Cattenburch 56.

De N.A.K.B. is een semi-officiële instelling, welke werkt onder toezicht van de Minister van Landbouw en Visserij. Zij werd opgericht in juli 1943. Vanaf 1938 waren er toen reeds keuringen op populiereplantmateriaal uitgevoerd door de vroegere Afdeling Tuinbouw van de N.A.K. (Landbouw).

Gelijktijdig met de oprichting werd de N.A.K.B. van Overheidswege aangewezen als (enige) officiële keuringsinstelling, belast met de keuringen van voortkwekingsmateriaal (teeltmateriaal) van bepaalde boomkwekerijgewassen; de gewassen welke in deze keuring van de N.A.K.B. werden betrokken, zijn thans de volgende:

- Alle fruitgewassen met inbegrip van kleinfruit (w.o. aardbeien);
- Alle loofhoutsoorten voorzover het soorten en rassen betreft, die overwegend voor de houtproductie worden geteeld (es, esdoorn, linde, populier, wilg, iep, els, berk, beuk en eik);
- Alle naaldhoutsoorten, voorzover het soorten betreft, die overwegend voor de houtproductie worden geteeld (Groveden, Corsicaanse- en Oostenrijkse den, Douglas, enz.);
- Alle sierbomen, doch uitsluitend de soorten en rassen ten aanzien waarvan gezondheids- en kwaliteitselectie gewenst moet worden geacht.

Doelstelling en bevoegdheden van de N.A.K.B.

Als doelstelling vermelden de Statuten van de N.A.K.B.:

„De bevordering van de voortbrenging en het gebruik van betrouwbaar voortkwekingsmateriaal (= teeltmateriaal), alsmede de verbetering van voortkwekingsmateriaal.

De uitvoering van de bij of krachtens wettelijke regelingen vastgestelde voorschriften, voorzover deze aan haar (Stichting N.A.K.B.) worden opgedragen.”

In feite komt het hierop neer dat het tot de taak van de N.A.K.B. behoort te bevorderen dat in Nederland van de op het terrein van de N.A.K.B. gelegen gewassen rasecht, raszuiver en gezond teeltmateriaal (planten, enten en stekken) wordt gekweekt en maatregelen te treffen dat dit teeltmateriaal onder de juiste aanduiding

(ras, eventueel onderstam, gezondheidstoestand en uiterlijke kwaliteit) zijn bestemming bereikt.

Binnen haar doelstelling heeft de N.A.K.B. ruime bevoegdheden gekregen; zij kan n.l. alle voorschriften geven en voorts elke vorm van keuring en toezicht uitoefenen op de bij haar aangesloten boomkwekerijen.

Een van de belangrijkste besluiten, die het Bestuur heeft genomen is wel de bepaling dat de aangeslotenen van de N.A.K.B. slechts goedgekeurde planten in het verkeer mogen brengen en dat deze bij aflevering ten bewijze van goedkeuring moeten zijn voorzien van een waarmerkstrookje van de N.A.K.B. (dit geldt voor alle vegetatief vermeerderde loofhoutsoorten, behalve voor de loofhoutonderstammen, en voor alle fruitgewassen, uitgezonderd voor de aardbei en de fruitboomonderstammen) danwel zijn begeleid door een ander geldig keuringsbewijs een zgn. „Eigen Verklaring” (o.a. bij aardbeiplanten en generatief vermeerderde naaldhout- en loofhoutsoorten).

Verplichte aansluiting en toezicht van de Overheid.

Ingevolge de „Keuringswet Tuinbouwzaden en -Plantgoed”, in verband met het K.B. „Aansluitingsbesluit N.A.K.B.”, zijn alle kwekers van boomkwekerijgewassen, welke in genoemd K.B. zijn genoemd, verplicht zich bij de N.A.K.B. aan te sluiten. (Opgemerkt zij dat de N.A.K.B. ten aanzien van een aantal gewassen, niet vermeld in genoemd K.B., keuringen uitvoert op „vrijwillige basis” (o.a. sierbomen)).

Door genoemd Aansluitingsbesluit verkreeg de N.A.K.B. in feite publiekrechtelijke bevoegdheden. Dit verklaart ook het feit dat de Overheid zich de bevoegdheid heeft voorbehouden toe te zien op het doen en laten van de keuringsdienst. Zo moeten de Statuten van de N.A.K.B. en al haar reglementen, keuringsvoorschriften en bestuursbesluiten, voorzover ze een algemeen bindend karakter dragen, door de Minister van Landbouw en Visserij worden goedgekeurd om van kracht te zijn. Het semi-officiële karakter van de N.A.K.B. wordt bovendien nog onderstreept door het feit, dat de voorzitter van deze dienst door de Minister wordt benoemd en ook alleen door deze kan worden ontslagen.

Samenstelling Bestuur.

Het bestuur wordt gevormd door een voorzitter (hoge ambtenaar), een secretaris, een 14-tal boomkwekers, die elk een of meer gewassengroepen vertegenwoordigen, voorts een aantal vertegenwoordigers van de gebruikers van het te keuren plantmateriaal (fruitkwekers, bosbouwers en laanboomgebruikers) en tenslotte enige adviseurs tevens representanten van de onderzoekinstellingen werkzaam op het door de N.A.K.B. bestreken terrein, t.w. Plantenziektenkundige Dienst, Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Bosbouwproefstation „De Dorschkamp”, Rijkstuinbouwvoorlichtingsdienst enz.

Commissies van Advies.

De N.A.K.B. heeft voor verschillende onderdelen van zijn taak een aantal adviescommissies ingesteld, elk met een nauwkeurig omschreven taak. Indien op een bepaald terrein een dergelijke commissie is ingesteld kan het bestuur op dat terrein geen besluit nemen dan na de desbetreffende adviescommissie te hebben gehoord.

De N.A.K.B. kent een 5-tal permanente adviescommissies:

- a. die voor de keuring van fruitgewassen;
dit is een zuiver technische commissie die het bestuur adviseert omtrent alle aangelegenheden op het gebied van de selectie en de keuring van de fruitbomen;
- b. die voor de keuring van aardbeiplanten;

dit is niet alleen een adviescommissie voor het bestuur, maar tevens een contactorgaan voor de aangesloten aardbeiplantenkwekers;

- c. die voor de keuring van naaldhout- en loofhoutgewassen; ook deze commissie heeft niet alleen een adviserende taak, maar is tevens een contactorgaan voor de kwekers van deze gewassen;
- d. die voor de afdeling „sierbomen”; deze commissie heeft tot taak de sortimentsverbetering van de voornaamste sierboomgewassen ter hand te nemen. Dit is niet zozeer een keuringsaangelegenheid dan wel een activiteit op het gebied van de selectie, een ander aspect van de activiteit van de N.A.K.B., welke wordt vervuld in samenwerking met de onderzoekinstellingen op het betreffende terrein;
- e. die ter verkrijging van virusvrij teeltmateriaal van boomkwekerijgewassen; de „Viruscommissie” is enerzijds een adviescommissie voor het bestuur van de N.A.K.B. op het terrein van de bestrijding van virusziekten, anderzijds een regelingscommissie samengesteld uit representanten van verschillende instellingen werkzaam op dit terrein.

Regeling van de keuringen.

De uitvoering van de keuringen is niet voor alle gewassen op dezelfde wijze ingedeeld. Zo zijn i.v.m. de uitvoering van de keuringen van de vruchtbomen en van de vegetatief vermeerderde laanbomen (populier, wilg, es enz.) 5 Gewestelijke Keuringsdiensten ingesteld met aan het hoofd van elke Gewestelijke Dienst een technisch leider. Deze voert de keuringen van deze gewassen in zijn gebied uit met behulp van één of meer keurmeesters onder algemene leiding van de directeur.

De keuringen van aardbeiplanten, van generatief vermeerderde naaldhout- en loofhoutgewassen en die van de siergewassen zijn centraal georganiseerd. Voor elke gewassengroep is een technisch leider aangesteld, die onder algemene leiding van de directeur de keuringen met behulp van een of meer keurmeesters verricht.

Geldmiddelen.

De N.A.K.B. heeft zijn eigen geldmiddelen. De uitgaven worden bestreden door de inkomsten, welke in de vorm van contributie, bijdragen en keuringsgelden van de aangeslotenen worden verkregen.

In een volgend nummer zal de keuring van de populier en de wilg worden besproken.

P. VAN DEN BERK & ZONEN

Boomkwekerijen

ST. OEDENRODE - TELEFOON 04138-331

Specialiteit:

POPULIEREN